

Zpráva o dobrovolnictví

na území hlavního města Prahy
za rok 2023

**Rada dětí
a mládeže**
hlavního města Prahy

Zpráva o dobrovolnictví na území hlavního města Prahy za rok 2023

Obsah

1 SLOVO ZMOCNĚNCE PRO DOBROVOLNICTVÍ HMP	4
2 SLOVO TVŮRČÍHO TÝMU	5
3 SHRNUÍ HLAVNÍCH VÝSTUPŮ ZPRÁVY	6
4 VÝBĚR VÝSTUPŮ ŠETŘENÍ MINISTERSTVA VNITRA ČR	7
4.1 Povědomí o dobrovolnictví	8
4.1.1 Povědomí o dobrovolnictví v jednotlivých krajích	9
4.1.2 povědomí o organizacích vysílajících dobrovolníky a organizacích přijímajících dobrovolníky	10
4.2 Společenská potřebnost dobrovolnictví	11
4.3 Zkušenost s dobrovolnickou činností	13
4.4 Zdroje informací o dobrovolnických aktivitách	13
4.5 Typy dobrovolnických organizací	14
4.6 Doba výkonu dobrovolnické činnosti	15
4.6.1 Pravidelná dobrovolnická činnost	15
4.6.2 Nepravidelná dobrovolnická činnost	15
4.7 Hodnota dobrovolnické práce	15
4.8 Slabé a silné stránky dobrovolnictví v ČR	16
4.9 Doporučení pro dobrovolnictví v Praze	16
5 VÝBĚR VÝSTUPŮ ŠETŘENÍ RDMP	18
5.1 O RDMP	18
5.2 Přehled dobrovolnických organizací dětí a mládeže	18
5.3 Mapa kluboven	20
5.4 Doporučení	20
6 VÝBĚR VÝSTUPŮ ŠETŘENÍ RDC	21
6.1 Činnost RDC	21
6.2 Statistika organizací sdružených v RDC	22
6.3 Akreditace dobrovolnických programů	24
6.4 Problémy, se kterými se potýkáme	25
6.5 Koordinace dobrovolníků	26
6.6 Dobrovolnictví seniorů a pro seniory v letokruhu	26
6.7 Doporučení	27

7 PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE ZE SKAUTSKÉHO INSTITUTU	28
7.1 Kontext: Skautský institut a vynořující se dospělost	28
7.2 Proč, co a jak děláme	29
7.3 Naše kvalitativní zkušenost	30
7.4 Co říkají výzkumy aneb „bílá místa“	32
7.5 Doporučení	32
8 MOŽNOSTI FINANCOVÁNÍ DOBROVOLNICTVÍ	34
8.1 Přehled národních zdrojů	34
8.1.1 Ministerstvo vnitra ČR	34
8.1.2 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR	34
8.1.3 Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR	35
8.2 Srovnání napříč kraji	35
8.2.1 Kraj Vysočina	35
8.2.2 Jihočeský kraj	35
8.2.3 Pardubický kraj	36
8.2.4 Moravskoslezský kraj	36
8.2.5 Karlovarský kraj	36
8.2.6 Ústecký kraj	37
8.2.7 Jihomoravský kraj	37
8.2.8 Zlínský kraj	37
8.3 Zdroje na úrovni Pražského magistrátu	37
8.3.1 Dobrovolnictví	37
8.3.2 Rodinná politika	37
8.3.3 Volný čas dětí a mládeže	38
8.4 Doporučení	38
9 ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ	39

1 Slovo zmocněnce pro dobrovolnictví HMP

Vážené čtenářky, vážení čtenáři!

Dobrovolnictví a podpora nezištných aktivit, dělaných pro bono publico, pro naše společné dobro, jsou v rámci hlavního města Prahy, pražských lokalit i konkrétních komunit znakem odpovědného občanství a společnosti, které se skutečně daří. Komunita, která se umí opřít o dobrovolníky, je připravená zvládnout krizové či nenadálé situace. Dobrovolnictví předpokládá nejen nezištnost, ale i umění organizovat věci logicky a bezezbytku ve prospěch těch, jimž se pomáhá. Věřím, že takovéto dobrovolnictví zvyšuje odolnost společnosti. Umíme-li nasadit své síly, aniž jsme přitom nuceni nadřízenými, politickými představiteli atd., jsme o něco silnější a máme více zdravé sebedůvěry. Umíme si své věci spravovat samostatně a jen tak něco nás nezaskočí.

Dobrovolnictví v sobě skrývá obrovský sociální i finanční kapitál. Ten, kdo se osvědčí v organizování nějaké dobrovolnické aktivity, bývá i dobrý budoucí manažer větší společnosti. Manažer, který zůstane lidským, neztratí sociální inteligenci, protože ví, z jakých kořenů se jeho manažerská kompetence zrodila. V některých zemích se soustavné dobrovolnické aktivity počítají jako praxe či stáže do pracovního kurikula.

Není to inspirace i pro nás?

Dobrovolnické aktivity nejsou placeny (to patří k jejich podstatě) – ale jsou zaznamenávány. Od roku 2020 žijeme v těžších dobách než předtím. Před našima očima se prohlubují sociální rozdíly mezi lidmi, zvětšuje se okruh těch, kdo potřebují pomoc, aktivizaci, radu, povzbuzení. I proto, a nejen proto je na čase dát dobrovolnictví v hlavním městě Praze místo, které si zasluhuje. Držíte v rukou první zprávu o dobrovolnictví v hlavním městě Praze. Není to dokument úřední, ale je do jisté míry ucelený. Je to sonda, jsou to tři pohledy na různé podoby dobrovolnictví v naší metropoli, doplněné o důležité statistické a analytické údaje.

Tato zpráva má vzbudit a prohloubit zájem o dobrovolnictví a jeho podporu u politické reprezentace hlavního města i u všech dalších důležitých aktérů. Zainteresované veřejnosti je předložen výkaz práce dobrovolníků a dobrovolnických zaměřených organizací. Věřte mi, že pokud si následující text přečtete, bude na vás dobrovolnictví působit úplně jinak, než když se dozvíte něco o dílčí aktivitě té či oné organizace. Přeji všem, kdo se v Praze nasazují v dobrovolnickém díle, aby jejich aktivity byly oceňovány, ne přehlíženy, nebo dokonce haněny. Dělejme pro jejich lepší ocenění vše, co je v našich silách.

Mgr. Pavel Mareš

předseda Výboru ZHMP pro rodinnou politiku a sociální oblast a zmocněnec ZHMP
pro oblast rodinných center, dobrovolnictví a zdravotní prevence

2 Slovo tvůrčího týmu

Dobrovolnictví považujeme za nástroj, který dokáže rychle a efektivně vyplňovat mezery v často robustních systémech oblastí zdravotnictví, sociálních služeb, vzdělávání, humanitární pomoci a dalších. V době krize či metodického nedostatku je tak možné využít činnosti dobrovolníků, kteří pomáhají tam, kde je zrovna potřeba. Z hlediska dopadu dobrovolnické činnosti je nutné zmínit vysoký přínos této činnosti. Multiplikační efekt v konečném důsledku znásobí množství veřejných prostředků vynaložených na podporu dobrovolnické činnosti.

V praxi dobrovolníci pomáhají v zařízeních sociálních a zdravotních služeb aktivizovat klienty, zapojují se v rámci neformálních vzdělávání, jsou činní v rámci činnosti hasičských sborů či při přírodních katastrofách. Dobrovolníci se věnují i volnému času seniorů či osob se zdravotním postižením nebo podpoře mezigeneračního dialogu. To, na čem se shodují odborníci z oblasti dobrovolnictví, je fakt, že v současné době chybí koncepční metodická a finanční podpora oblasti dobrovolnictví, která by dostatečně pokryla současné potřeby. Aby bylo možné dobrovolnictví rozvíjet, je třeba dobrovolníkům nabízet profesionální péči, podporu a zázemí, o které se mohou opřít.

Rádi bychom otevřeli diskuzi o systémové podpoře dobrovolnictví na území hlavního města Prahy. Proto jsme jako Rada dětí a mládeže hlavního města Prahy společně s Regionálním dobrovolnickým centrem hlavního města Prahy a Skautským institutem připravili následující Zprávu, která by měla posloužit jako výchozí bod pro další konverzaci. V rámci této Zprávy uvádíme výběr výstupů ze studie, kterou zadalo Ministerstvo vnitra ČR, zároveň přinášíme i vlastní data a poznatky, které bychom rádi dále sdíleli.

Bc. Jakub Fraj,
předseda Rady dětí a mládeže hlavního města Prahy

3 Shrnutí hlavních výstupů Zprávy

Z šetření Ministerstva vnitra ČR vyplývá, že v Praze je dobrovolníkem zhruba 5 % populace, což je cca 68 000 osob. V rámci střešních organizací zapojených do výzkumu (Rada dětí a mládeže hlavního města Prahy a Regionální dobrovolnické centrum hlavního města Prahy) evidujeme zhruba 17 000 dobrovolníků koncepčně působících v rámci činnosti jedné z více než stovky dobrovolnických organizací.

Největší zájem je ze strany dobrovolníků o zapojení se do aktivit v environmentální oblasti nebo do dárcovství krve a krevní plazmy. Zároveň mezi oblíbené dobrovolnické činnosti patří zapojení se do činnosti dobrovolných hasičů nebo do činnosti práce s dětmi a mládeží v rámci volného času.

Odhadovaný potenciál dobrovolnictví v Praze se pohybuje v rozmezí 10–14 % populace. Je zde tedy ještě prostor pro růst. S ohledem na to, že informovanost o dobrovolnictví je v Praze jedna z nejmenších v republice, je zde vysoká šance podíl dobrovolníků v průběhu času dále navyšovat.

V rámci zpětné vazby respondenti z řad pracovníků dobrovolnických center uvádí, že překážkou v rozvoji spolupráce v dobrovolnictví je především nestabilita ve financování a nedostatek financí pro zaměstnání stálého koordinátora dobrovolníků. Zástupci veřejné správy zmiňovali absenci krajských strategií k rozvoji dobrovolnictví, analýzy potřeb a následných opatření ve všech oblastech dobrovolnictví, dále uváděli nedostatečnou propojenost organizací.

Doporučujeme ustavit Komisi Rady HMP pro oblast dobrovolnictví, jejímž úkolem by bylo koordinovat přípravu systémové podpory dobrovolnictví napříč gescemi. Dále doporučujeme připravit krajskou koncepci dobrovolnictví v Praze tak, aby byla stanovena vize reagující na aktuální potřeby Prahy.

Pro další rozvoj dobrovolnictví je nutné dofinancovat oblasti, které nyní není možné financovat, a to formou dotačního řízení zaměřeného na dobrovolnictví jako takové. Za úvazku stojí i model víceletého financování. Klíčovým prvkem v oblasti podpory dobrovolnictví je podporovat střešní organizace, které mohou napomáhat dobrovolnickým centrům ve smyslu metodického vedení, informovanosti a provozu.

4 Výběr výstupů šetření Ministerstva vnitra ČR

Zdrojem dat pro tvorbu Zprávy je výběr ze šetření zpracovaného vědecko-výzkumným ústavem ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z.ú., který ve spolupráci s výzkumnou agenturou SC&C spol. s r.o. zpracoval v letech 2021–2022 statistickosociologické šetření v oblasti dobrovolnictví.

Toto šetření vzniklo na základě veřejné zakázky ze strany Ministerstva vnitra ČR (s názvem Zabezpečení klíčových výstupů projektu II – Rozvoj dobrovolnictví v ČR), která byla zadána v rámci projektu Koncepce rozvoje dobrovolnictví v České republice s akcentem na zajištění regionální oborové dostupnosti dobrovolnictví v podobě dobrovolnických center. Jde o projekt spolufinancovaný z Operačního programu zaměstnanost.¹

Šetření je rozděleno do dvou částí:

- Celospolečenské šetření formou reprezentativního průzkumu veřejného mínění na výběrovém souboru 3 320 osob, které bylo realizováno výzkumnou agenturou SC&C v období červenec až říjen 2021.
- Oborové šetření formou dotazníků mezi účastníky kulatých stolů na výběrovém souboru 410 osob, kterého se zúčastnili zástupci dobrovolnických organizací a zástupci veřejné správy, které bylo realizováno vědecko-výzkumným ústavem ACCENDO v období leden až duben 2022.

Výběr dat použitých ve Zprávě provedl pracovní tým Rady dětí a mládeže hlavního města Prahy ve složení Bc. Jakub Fraj, Mgr. Jakub Sotl a Bc. Michaela Micková.

4.1 Povědomí o dobrovolnictví

Ve výstupech týkajících se povědomí o pojmu dobrovolnictví a jeho vnímání dotazovanou skupinou převládá (57 %) tvrzení, že dobrovolnictví je chápáno jako „práce zdarma“ či „pomoc potřebným“.²

---

¹ <https://www.hlidacstatu.cz/verejnezakazky/hledat?Q=osobaiddodavatel%3Aivana-foldynova&oblast=&order=>

² HRUŠKA, L., HAMANOVÁ, J. a kol. Statisticko-sociologického šetření v oblasti dobrovolnictví. Výzkumná zpráva 0.1. Ostrava: ACCENDO, 2022. str. 19

Co se Vám vybaví, když se řekne „dobrovolnická činnost“?	%	Celkem
Práce zdarma	24 %	719
Pomoc seniorům	2 %	57
Zvelebování okolí, životní prostředí	3 %	84
Pomoc při živelných pohromách	6 %	161
Pomoc lidem v nouzi	6 %	168
Charita, neziskové organizace	9 %	269
Hasiči	3 %	82
Pomoc potřebným	33 %	967
Pomoc ve zdravotnictví, COVID	3 %	91
Dobrý skutek	8 %	239
Finanční podvod	1 %	15
Bez odpovědi	3 %	97
Všichni	100 %	2949

Zdroj: SC&C, ACCENDO, 2021, Rozvoj dobrovolnictví: reprezentativní šetření ČR.

Z hlediska zkušenosti s dobrovolnictvím (ať již přímo či nepřímo) od respondentů vzešlo, že tento pojem slyšelo 89 % dotázaných.

Slyšel/a jste někdy o „dobrovolnících“, „dobrovolnické činnosti“?	%	Celkem
Slyšel/a	89 %	2960
Neslyšel/a	11 %	360
Všichni	100 %	3320

Zdroj: SC&C, ACCENDO, 2021, Rozvoj dobrovolnictví: reprezentativní šetření ČR.

Zásadní je správné pochopení pojmu dobrovolnictví, a proto bylo respondentům prezentována následující definice:³

Dobrovolnictví = činnost nebo aktivita, za kterou lidé nedostávají žádnou mzdu ani protislužbu (refundace nákladů nejsou považovány za mzdu). Jedná se o

organizované ale také neorganizované činnosti. Dobrovolnické činnosti zahrnují širokou škálu od jednorázového zapojení např. při akci Uklid'me Česko až po pravidelné aktivity v nemocnicích, sportovních a jiných kroužcích nebo při ochraně přírody.

Po seznámení respondentů s uvedenou definicí dobrovolnictví se výskyt kladné odpovědi na předchozí dotaz zvýšil o 7,5 % na celkových 96,5 %.⁴

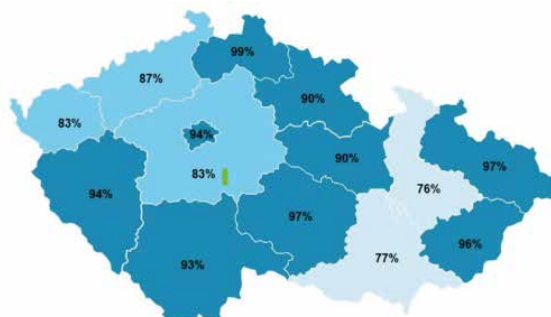
Když uvážíme tuto definici, slyšel/a jste někdy o „dobrovolnících“, „dobrovolnické činnosti“?	%	Celkem
Slyšel/a	68 %	246
Neslyšel/a	32 %	114
Všichni	100 %	360

Zdroj: SC&C, ACCENDO, 2021, Rozvoj dobrovolnictví: reprezentativní šetření ČR.

4.1.1 Povědomí o dobrovolnictví v jednotlivých krajích

V rámci šetření bylo sledováno povědomí i dobrovolnictví napříč kraji. Celkové povědomí o dobrovolnictví je v ČR 89 %. V rámci krajů ale existují rozdíly. Nejvyšší povědomí o dobrovolnictví mají lidé v krajích Libereckém (99 %), Moravskoslezském (97 %), na Vysočině (97 %), ve Zlínském (96 %), Plzeňském (94 %), Jihočeském (93 %), Hradeckém (90 %) a Pardubickém (90 %). O něco hůře jsou na tom s povědomím lidé v Ústeckém (87 %), Karlovarském (83 %) a Středočeském kraji (83 %). Nejnižší povědomí o dobrovolnictví a dobrovolnické činnosti mají lidé v krajích Jihomoravském (77 %) a Olomouckém (76 %).

Slyšel/a jste někdy o dobrovolnících nebo dobrovolnické činnosti?

Zdroj: SC&C, ACCENDO, 2021, Rozvoj dobrovolnictví: reprezentativní šetření ČR.

⁴ HRUŠKA, L., HAMANOVÁ, J. a kol. Statisticko-sociologického šetření v oblasti dobrovolnictví. Vyzkumná zpráva 0.1. Ostrava: ACCENDO, 2022. str. 20

Praha jako metropole a hlavní město má v rámci tohoto šetření znalost pojmu dobrovolnictví v 94 % případů odpovědí a ocitá se tak na 6. místě ze 14 krajů.⁵

4.1.2 Povědomí o organizacích vysílajících dobrovolníky a organizacích přijímajících dobrovolníky

V případě organizací, které na úrovni města nebo kraje využívají dobrovolníky a jejich činnost, převládá v populaci neznalost o existenci takové organizace v okolí.

Znáte ve svém okolí (městě, kraji) organizaci / organizace, která / které organizuje dobrovolníky (zajišťuje nábor, stará se o ně, vyhledává pro ně činnosti atd.)?	%	Celkem
Znám takovou organizaci	41 %	1329
Neznám	59 %	1878
Všichni	100 %	3206

Zdroj: SC&C, ACCENDO, 2021, Rozvoj dobrovolnictví: reprezentativní šetření ČR.

Nicméně na následnou otázku ohledně toho, zda by tito respondenti, kteří mají o lokálních organizacích povědomí, dokázali zmínit jméno lokální organizace, dokázali zmínit pestrou škálu organizací nebo institucí, které dobrovolníky a jejich činnost využívají. Prostřednictvím kódování do 10 nejčastějších odpovědí u tohoto vzorku s povědomím o těchto organizacích (N = 1723) jako nejčastější byly jmenovány: Charita ČR (9 %), Sbor dobrovolných hasičů (8 %) nebo ADRA (7 %).⁶

⁵ HRUŠKA, L., HAMANOVÁ, J. a kol. Statisticko-sociologického šetření v oblasti dobrovolnictví. Výzkumná zpráva 0.1. Ostrava: ACCENDO, 2022. str. 21

⁶ HRUŠKA, L., HAMANOVÁ, J. a kol. Statisticko-sociologického šetření v oblasti dobrovolnictví. Výzkumná zpráva 0.1. Ostrava: ACCENDO, 2022. str. 24

Kód organizace	%	Celkem
ADRA	13 %	216
Charita CR	18 %	308
Červený kříž	8 %	129
Člověk v tísni	6 %	95
Sbor dobrovolných hasičů	15 %	261
Diakonie	2 %	31
Skaut	2 %	32
TOTEM	1 %	17
Naděje	2 %	25
Nemocnice	6 %	107
Ostatní	27 %	470
Nevím	2 %	32
Všichni	100 %	1723

Zdroj: SC&C, ACCENDO, 2021, Rozvoj dobrovolnictví: reprezentativní šetření ČR.

4.2 Společenská potřebnost dobrovolnictví

Společensky nejpřínosnější oblastí dobrovolnictví pro celkovou populaci (N = 3321) byly identifikovány na základě odpovědí na otázku Q15a. Které z vyjmenovaných oblastí dobrovolnictví se domníváte, že je SPOLEČENSKY NEJPOTŘEBNĚJŠÍ?

Dobrovolnické činnosti	%
Pomoc zdravotně postiženým	44 %
Pomoc nemocným v nemocnicích	42 %
Dobrovolná pomoc po živelné katastrofě či v době pandemie	41 %
Neplacené dárkovství krve	28 %
Výpomoc širší rodině	24 %
Pomoc sociálně slabým a znevýhodněným	24 %
Prevence kriminality	22 %
Výpomoc sousedům	20 %
Činnost dobrovolných hasičů	19 %
Zvelebování společných ploch a ochrana životního prostředí	17 %
Pomoc ve zvířecím útulku nebo jiná práce se zvířaty	15 %
Činnost vedoucího pracujícího s dětmi a mládeží	15 %
Výpomoc v neziskové, náboženské nebo charitativní organizaci	11 %
Organizování peněžních sbírek	11 %
Organizační výpomoc ve sportovním sdružení	9 %
Pomoc národnostním a etnickým menšinám	8 %
Organizování kulturních událostí	7 %
Neplacené aktivity/činnosti organizované školou	6 %
Činnost mysliveckých a rybářských spolků	5 %
Neplacená stáž v podniku či organizaci	2 %
Firemní dobrovolnictví (CSR aktivity)	2 %
Pomoc při politických kampaních	1 %

Zdroj: SC&C, ACCENDO, 2021, Rozvoj dobrovolnictví: reprezentativní šetření ČR.

Za společensky nejvíce potřebné lidé (N = 3321) obecně považují pomáhat těm nejstarším lidem v naší společnosti. Čím starší je věková kategorie, tím větší společenská potřebnost jí náleží.

A která z vyjmenovaných cílových skupin se domníváte, že je SPOLEČENSKY NEJPOTŘEBNĚJŠÍ?	%	Celkem
Děti předškolního věku (0–6 let)	27 %	906
Děti školního věku (6–14 let)	29 %	978
Mládež 15–18 let	30 %	985
Lidé ve věku 19–64 let	34 %	1136
Lidé ve věku 65–79 let	42 %	1387
Senioři ve věku 80+ let	59 %	1972
Všichni		3321

Zdroj: SC&C, ACCENDO, 2021, Rozvoj dobrovolnictví: reprezentativní šetření ČR.

4.3 Zkušenost s dobrovolnickou činností

Na otázku se zkušeností s dobrovolnickou činností odpovídalo 3207 respondentů (R = 3207). V době výzkumného šetření pracovalo jako dobrovolník 7 % (R = 224) populace, zatímco 16 % (R = 531) populace pracovalo jako dobrovolník někdy v minulosti, v době sběru dat však již ne. Pozitivně nakloněna dobrovolnictví je také ta část populace, která sice nemá zkušenost s dobrovolnickou činností, ale ráda by v budoucnu některou z dobrovolnických činností zkusila. Ta představuje 14 % (R = 449) populace.

Pracujete Vy sám / sama jako dobrovolník?	%	Celkem
Nikdy jsem nepracoval/a jako dobrovolník a ani to neplánuji	63 %	2006
Nepracoval/a jsem jako dobrovolník, ale plánuji, že budu	14 %	446
Pracoval/a jsem v minulosti jako dobrovolník, nyní už ne	16 %	521
Pracuji jako dobrovolník	7 %	234
Všichni	100 %	3206

Zdroj: SC&C, ACCENDO, 2021, Rozvoj dobrovolnictví: reprezentativní šetření ČR.

4.4 Zdroje informací o dobrovolnických aktivitách

Lidé se zkušeností s dobrovolnictvím (N = 755) nejčastěji o dobrovolnických aktivitách čerpají informace od přátel, známých a příbuzných (49 %, R = 369), přes neziskové organizace (25 %, R = 188), prostřednictvím radnice obce nebo města (22 %, R = 166),

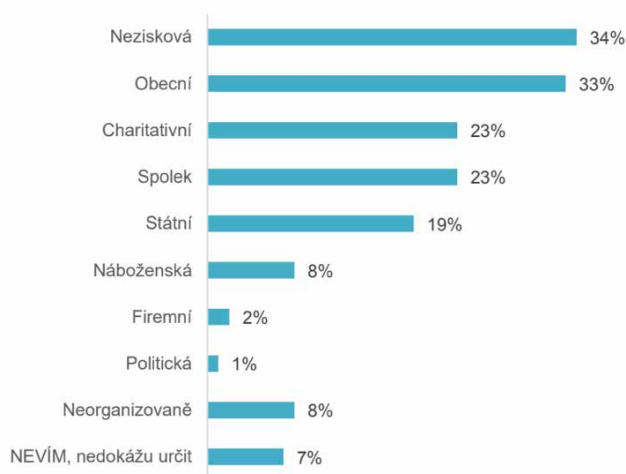
prostřednictvím škol (15 %, R = 113), přes nemocnici, sociální nebo jiné zařízení (13 %, R = 98), prostřednictvím zaměstnavatele (12 %, R = 90), skrze přímou zkušenost s dobrovolníkem – v nemocnici, sociálním zařízení nebo jinde (9 %, R = 68), prostřednictvím regionálního dobrovolnického centra (3 %, R = 22). Současně část (5 %, R = 37) z nich se informovala jiným způsobem.

Zdroj: SC&C, ACCENDO, 2021, Rozvoj dobrovolnictví: reprezentativní šetření ČR.

4.5 Typy dobrovolnických organizací

Lidé se zkušeností s dobrovolnictvím se nejčastěji věnují typu neziskové organizace (34 %), následně lidé uvádějí obecní (33 %), případně charitativní (23 %), spolek (23 %) nebo státní (19 %) typ organizace. Méně často se pro své dobrovolnické aktivity lidé rozhodli pro organizaci náboženskou (8 %), firemní (2 %) nebo politickou (1 %).

Zdroj: SC&C, ACCENDO, 2021, Rozvoj dobrovolnictví: reprezentativní šetření ČR.

4.6 Doba výkonu dobrovolnické činnosti

4.6.1 Pravidelná dobrovolnická činnost

Z dat sesbíraných v rámci šetření vyplývá, že při živelních katastrofách (povodně, tornáda, požáry apod.) či při pandemii jako byl SARS-Cov-2 v letech 2020 a 2021 je dobrovolnictví nejaktivnější, a je tedy vykonáváno v největším časovém objemu, kdy průměrný dobrovolník vykoná dobrovolnické činnosti v objemu k 63,5 hodin měsíčně. Zajímavé jsou ale běžné dobrovolnické aktivity, protože při pomoci v rámci širší rodiny dochází k dobrovolnické činnosti v průměrném objemu 42 hodin měsíčně. Co se týká organizované části dobrovolnictví, tak ze šetření vyplývá, že v průměru 30,8 hodin měsíčně proběhne pomoc od dobrovolných hasičů nebo dobrovolníků pomáhajících etnickým či národnostním menšinám. Na páté příčce největšího času (průměrně 27, 5 hodiny měsíčně) stráveného při dobrovolnické činnosti jsou aktivity spojené s dětmi a mládeží, tudíž vedoucí různých volnočasových kroužků či oddílů.⁷

4.6.2 Nepravidelná dobrovolnická činnost

V rámci šetření bylo zjištěno, že data o nepravidelné dobrovolnické činnosti v největším průměrném ročním časovém horizontu označují činnost práce s dětmi a mládeží, přičemž průměrný dobrovolník se soustředí na tyto činnosti ročně 52,4 hodin. Na druhém a třetím místě jsou dobrovolníci z řad dobrovolných hasičů a vypomáhající v širší rodině při průměrném času 41,4 a 38,7 hodin ročně. Na hranici 30 hodin jsou ještě činnosti spojené s výpomocí v neziskových, náboženských či charitativních organizacích, pomoc nemocným v nemocnicích, činnosti mysliveckých a rybářských spolků a opět pomoc při živelních událostech a pandemiích. Oproti tomu nejméně (v průměru kolem 5 hodin ročně) dobrovolnických činností probíhalo v oblastech neplaceného dárcovství krve či pomoci ve zvířecích útulcích.⁸

4.7 Hodnota dobrovolnické práce

S ohledem na výpočet hodnoty dobrovolnické práce je potřeba si uvědomit, že dobrovolníci pocházejí z různých příjmových skupin, a proto pro výpočet jejich stráveného času šetření využilo průměrné mzdy. Průměrná mzda za hodinu byla vypočítána na základě mediánu měsíční mzdy v Česku podle dat MPSV (2020), vydělená počtem standardně odpracovaných hodin za měsíc, tedy byla vydělena 170 hodinami. Výsledná průměrná mzda tak vyšla na 173,7 Kč za hodinu.

---

⁷ HRUŠKA, L., HAMANOVÁ, J. a kol. Statisticko-sociologického šetření v oblasti dobrovolnictví. Výzkumná zpráva 0.1. Ostrava: ACCENDO, 2022. str. 43

⁸ HRUŠKA, L., HAMANOVÁ, J. a kol. Statisticko-sociologického šetření v oblasti dobrovolnictví. Výzkumná zpráva 0.1. Ostrava: ACCENDO, 2022. str. 47

V rámci výpočtu hodnoty dobrovolnické práce se započítala hodnota průměrného dobrovolnické činnosti denně s hodnotou osob, které v ČR jsou v kategorii 18–90 let. Výsledný počet vynásobený průměrnou mzdou na hodinu práce. V oblasti, které se nejčastěji dobrovolníci pravidelně věnují, což je výpomoc širší rodině a sousedům, odpovídá hodnota dobrovolnické práce 78 289 167 Kč denně. Tu by dobrovolníci mohli dostat proplacenu ve svém zaměstnání, kdyby dobrovolnickou práci nevykonávali.⁹

Jako další doplnění celého obrazu uvádíme, že Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR používá hodnotu 200,- Kč na hodinu v rámci započítávání spoluúčasti při dotačních výzvách na podporu činnosti neziskových organizací pracujících s dětmi a mládeží formou dobrovolnické práce.

4.8 Slabé a silné stránky dobrovolnictví v ČR

Jako slabá stránka v rámci tohoto šetření byl identifikován například nedostatek volného času. Velmi často se dobrovolnických aktivit dobrovolník účastní 2–4 hodiny týdně. Druhou nejčastější odpovědí, proč se nestanou zájemci dobrovolníky, je nevědomost, jak se dobrovolníkem stát a kde svou dobrovolnickou činnost začít, a to i přes fakt, že se různé dobrovolnické organizace snaží o možnostech zapojení veřejně informovat (64 %). Další slabou stránkou je malé zastoupení mužů při dobrovolnických činnostech, jelikož většinově jsou dobrovolníky spíše ženy. Bariéra online prostředí, která v době pandemie byla velkým problémem, jelikož dobrovolnické aktivity a nadšení jsou založené na osobním kontaktu.

Jako silné stránky v rámci tohoto šetření byly identifikovány následující jevy. Jedním z největších je vysoký zájem o zapojení do široké škály dobrovolnických aktivit, kdy 10–14 % populace jeví zájem se do nich zapojit v budoucnu. Pozitivní zkušenost s dobrovolnickou činností pomáhá dalším zájemcům vyhledat příležitosti k jejich budoucí realizaci. Jak už v šetření vyplynulo ze sebraných dat, velmi vysoký zájem o dobrovolnickou činnost přichází v případě živelních pohrom i u osob bez dobrovolnické zkušenosti (77 %). V 41 % případů respondenti uvedli, že v době pandemie SARS-Cov_2 je dobrovolnictví potřebnou aktivitou.

4.9 Doporučení pro dobrovolnictví v Praze

Z šetření vyplývá, že v Praze je dobrovolníkem zhruba 5 % populace, což je cca 68 000 osob. Největší zájem je o zapojení se do aktivit v environmentální oblasti a do dárcovství krve a krevní plazmy. Potenciál dobrovolnictví v Praze se pohybuje v rozmezí 10–14 % populace. Je zde tedy ještě prostor pro růst.

Informovanost o dobrovolnictví je v Praze jedna z nejmenších v republice.

V rámci zpětné vazby respondenti z řad pracovníků dobrovolnických center uvádí:

- překážkou v rozvoji spolupráce v dobrovolnictví je dle respondentů především nestabilita ve financování, a také nedostatek financí pro zaměstnání stálého koordinátora dobrovolníků,
- jako faktory bránící rozvoji dobrovolnictví uváděli respondenti nízkou úroveň financování, která vede k tomu, že koordinátoři, se nemohou naplno věnovat práci, dále zmiňovali nejistotu dobrovolnických center s ohledem na absenci dlouhodobého financování a vysokou administrativní zátěž,
- zástupci veřejné správy zmiňovali absenci krajských strategií k rozvoji dobrovolnictví, analýzy potřeb a následných opatření ve všech oblastech dobrovolnictví, dále uváděli nedostatečnou propojenost organizací.

Doporučujeme zaměřit se na vytvoření koncepce, která by cílila na posílení dobrovolnických organizací a informovanost veřejnosti, ať ve vztahu k neorganizovanému dobrovolnictví, akreditovaného dobrovolnictví nebo střešním organizacím.

5 Výběr výstupů šetření RDMP

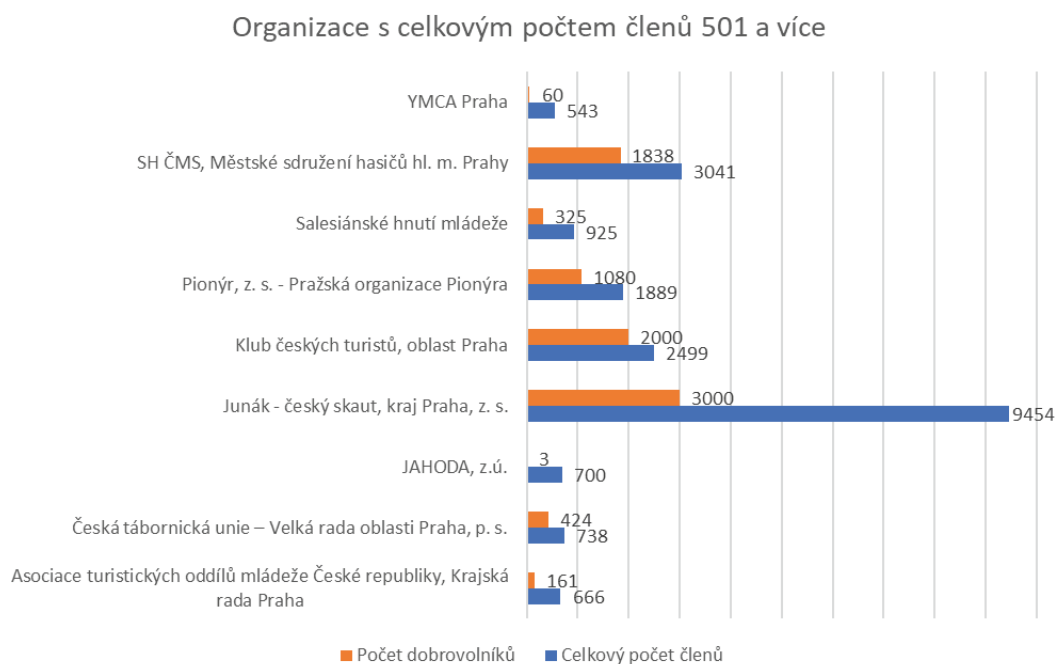
Tato kapitola je věnována prezentaci výběru výstupů interního šetření Rady dětí a mládeže hlavního města Prahy, které proběhlo v průběhu roku 2023. Šetření se týká organizací, které RDMP zastřešuje, jejich počtu členů a počtu dobrovolníků. Výběr dat použitých ve Zprávě provedl pracovní tým RDMP ve složení Bc. Jakub Fraj, Mgr. Jakub Sotl a Bc. Michaela Micková.

5.1 O RDMP

Rada dětí a mládeže hlavního města Prahy působí jako střešní organizace na krajské úrovni již od roku 2008 a aktuálně zastupuje 68 členů – nestátních neziskových organizací dětí a mládeže, které v rámci své činnosti sdružují přes 27 000 individuálních členů. Celkový dopad činnosti organizací dětí a mládeže sdružených v krajské radě odhadujeme na 288 000 individuálních účastníků, kteří se účastní nabízených aktivit. Počet dobrovolníků zapojených do realizace činností členských organizací Rady odhadujeme na 14 700 dobrovolníků.

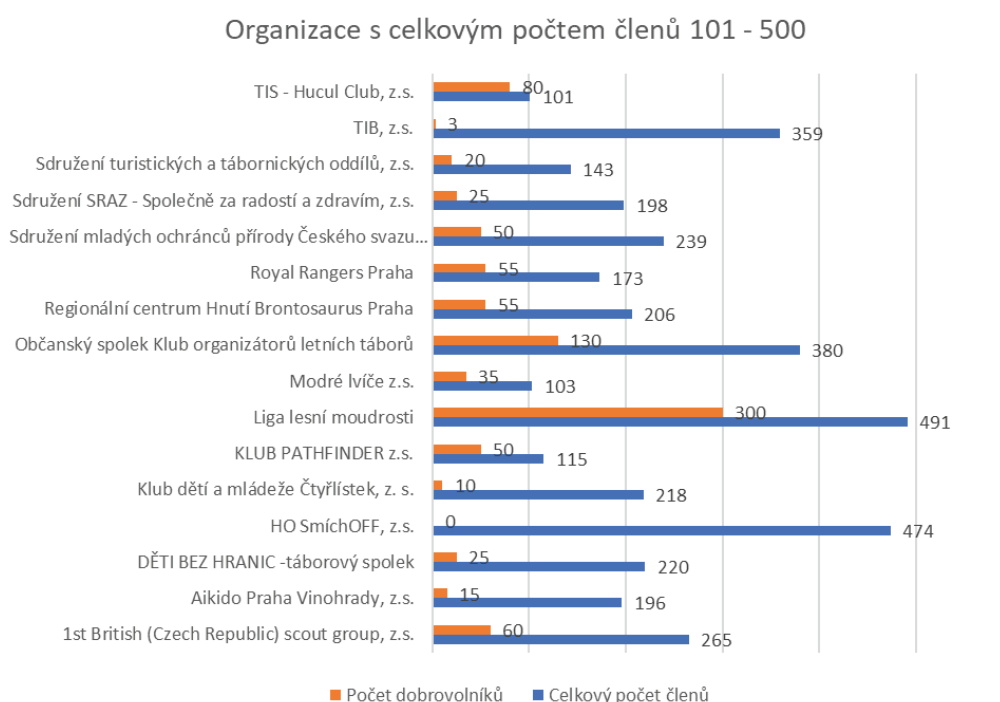
5.2 Přehled dobrovolnických organizací dětí a mládeže

RDMP sdružuje k 1. prosinci 2023 celkem 68 organizací, ať už nejmenších, jako jsou různé zapsané ústavy, či největší členskou organizaci, kterou je Junák – český skaut, kraj Praha, z.s. Tyto se zaměřují na volnočasové aktivity s dětmi a mládeží. Níže jsou představeny dva grafy, které blíže popisují organizace s počtem členů od 100 do 500 a od 501 a dále.

Zdroj: vlastní zpracování

V uvedeném grafu jsou zahrnuty největší organizace RDMP. Jak je vidět, znatelně největší organizací je Junák – český skaut, kraj Praha, z.s. Druhou největší organizací je poté Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, tedy jeho organizační složka Městské sdružení hasičů hl. m. Prahy. Co se týče poměru celkového počtu členů a počtu dobrovolníků vychází nejlépe organizace Klub českých turistů, oblast Praha. Jedná se o organizaci, která sdružuje zájemce o turistiku a pobyt v přírodě, pořádají turistické akce pro členy i veřejnost, značí turistické trasy všech typů, vydávají mapy a časopis TURISTA, provozují síť turistických chat a celkově chrání přírodu.¹⁰

Zdroj: vlastní zpracování

V grafu výše jsou vyjmenovány organizace s počtem členů od 101 do 500. Nejvíce členů má organizace Liga lesní moudrosti. Těsně za ní je organizace HO SmíchOFF, z.s. Když se podíváme na celková data, můžeme obecně říci, že menší organizace mají v poměru více dobrovolníků než ty velké. Je to způsobeno tím, že většinou tyto lokální spolky jsou napojeny na sousedské nebo přátelské komunity a sdružují lidi propojené skrze různé aktivity. V rámci těchto malých sdružení jsou evidováni pouze členové, ale v rámci aktivit se pravidelně podílejí právě i spřátelené nebo jinak navázané osoby, jež své dobrovolnictví berou jako pomoc přátelům nebo rodinným příslušníkům, kteří jsou členy těchto lokálních organizací.

¹⁰ Online. Dostupné z: <https://kct.cz/>. [cit. 2023-12-05].

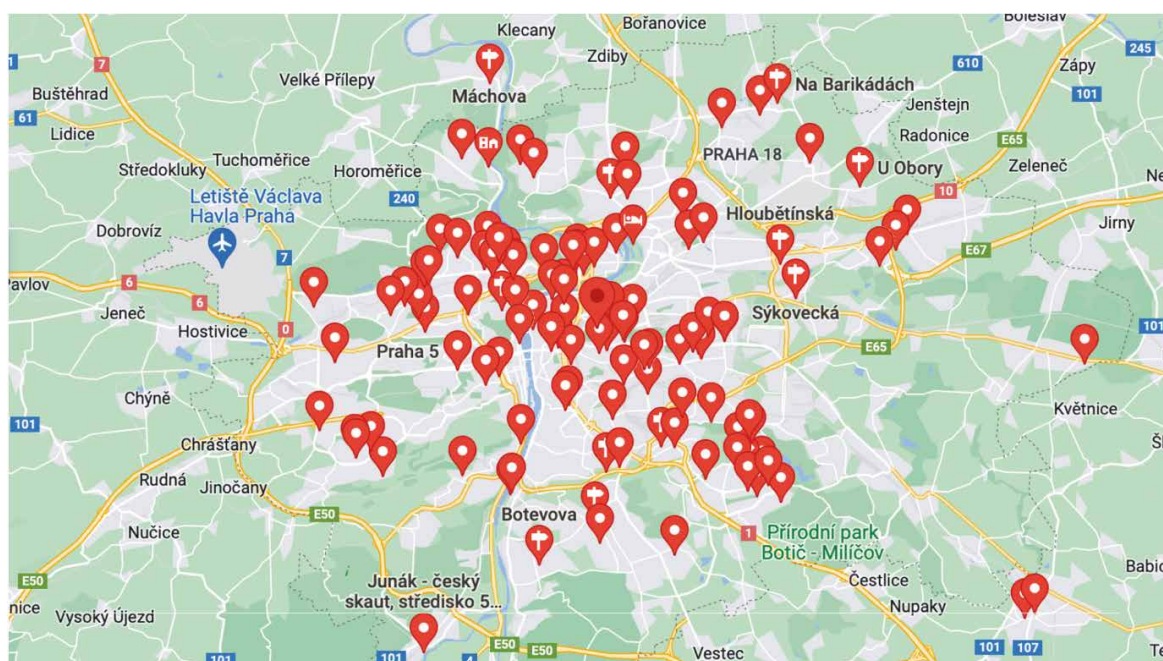
V celkovém součtu je v rámci 68 členských organizací v Radě dětí a mládeže hlavního města Prahy sdruženo více než 27 000 členů.

Zajímavou hodnotou je sledování dopadu činnosti našich členských organizací, přičemž tato data reflektují objem osob, které jsou účastny v nepravidelné frekvenci aktivit našich organizací. V menší míře se jedná o rodinné příslušníky členů organizací či přátele a sousedy. Ve větší míře data reflektují účast ze stran široké veřejnosti, která není přímo napojena na naše členské organizace. Celkový dopad činnosti členských organizací RDMP je téměř 280 000 lidí.

Průměrná členská organizace RDMP má 397 členů, z toho 216 dobrovolníků.

5.3 Mapa kluboven

V rámci osvětové činnosti připravuje RDMP interaktivní mapu pražských kluboven. Předpokládáme, že data budeme sdílet i s magistrátem.

5.4 Doporučení

Z celkového počtu 68 členských organizací jich je 9 v kategorii nad 500 členů, 16 v kategorii do 500 členů a 43 v kategorii do 100 členů. Menší, střední a většina velkých organizací nemá placené pracovníky a potýká se s problémy, jak financovat provozní náklady (pronájem kanceláře, účetní služby, koordinace dobrovolníků atp.). Pomocí pro tyto organizace by byla podpora financování provozních nákladů a podpora činnosti střešní organizace, která část servisu může zajistit pro více organizací společně.

6 Výběr výstupů šetření RDC

Letokruh, z.ú., je provozovatelem Regionálního dobrovolnického centra pro hl. m. Prahu. Letokruh samotný se zaměřuje na dobrovolnické činnosti a dobrovolníky zejména v seniorském věku. Za regionální dobrovolnické centrum příspěvek zpracovala ředitelka Kateřina Karbanová.

6.1 Činnost RDC

Regionální dobrovolnické centrum (RDC) hl. m. Prahy je od května 2021 střešní organizací, provozovanou organizací Letokruh.

Jde o informační a kontaktní centrum pro dobrovolníky, neziskové organizace, příspěvkové organizace či obce v daném kraji v oblasti dobrovolnictví. Smyslem je propojovat a tvořit most mezi zájemci o dobrovolnictví, dobrovolníky a zástupci státní a veřejné správy. RDC podává a zprostředkovává aktuální informace o dobrovolnictví v kraji. Podporuje poradenstvím lokální dobrovolnická centra a další organizace či dobrovolníky v kraji.

Rozsah činností RDC Praha:

- Vytvoření a udržování webové stránky rdc-info.cz včetně FB stránky
- Správa databáze dobrovolnických organizací a zájemců o dobrovolnictví za účelem zprostředkování příležitostí k dobrovolnictví v kraji
- Aktivně se podílí na zprostředkování nabídky a poptávky po dobrovolnictví v kraji i prostřednictvím platformy Vlnapomoci.cz
- Podpora a propagace dobrovolnictví v kraji – přítomností na vhodných akcích pro laickou i odbornou veřejnost různých oblastí, prezentacemi v médiích, tvorbou a distribucí letáků a propagačních materiálů.
- Je partnerem pro orgány samosprávy při tvorbě koncepcí či strategií rozvoje a podpory dobrovolnictví v kraji
- Poskytuje písemné odborné poradenství v oblasti dobrovolnictví
- Pořádá pravidelné dny otevřených dveří
- Iniciuje setkání, která jsou příležitostí k síťování a vzájemnému sdílení.
- Je podporou koordinátorů dobrovolníků – poskytuje poradenství a vzdělávání koordinátorům i samotným dobrovolníkům

Velký úspěch zaznamenal náš akreditovaný vzdělávací program (číslo akreditace MPSV: A2022/1203-SP/PC/PP) určený koordinátorům dobrovolníků a kontaktním osobám s názvem Dobrovolnictví v sociálních službách pro seniory.

V roce 2023 RDC Praha zrealizovalo:

- 2x Den otevřených dveří (cca 25 lidí/akce) / od vzniku celkem 13x
- 6x vzdělávací akce pro koordinátory dobrovolníků (kurzy, semináře, supervize, individuální supervize koordinátorům) / celkem 15x

- 46 účastníků na vzděl. akcích pro koordinátory dobrovolníků / celkem 80
- 5x online podpora Dobré ráno koordinátoři /celkem 15x
- 6x prezentace na akcích pro veřejnost / celkem 13x
- Každodenní písemné či telefonické poradenství

V současné době databáze RDC obsahuje 88 pražských spolupracujících organizací akreditovaných i neakreditovaných u MV, kterým RDC nabízí podporu.

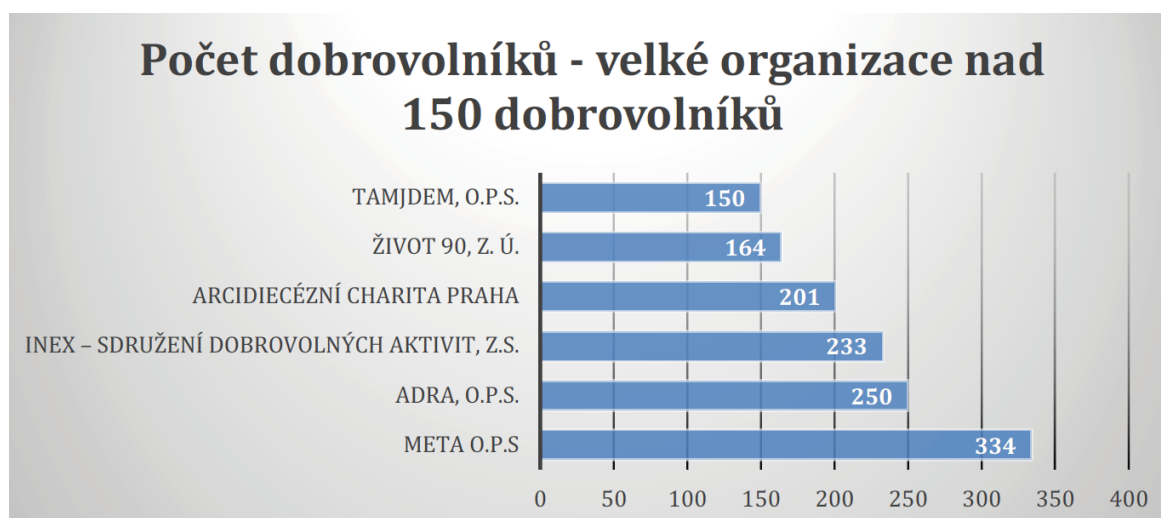
Celkově je evidováno v rámci organizací sdružených pod RDC přes 3 000 dobrovolníků. Průměrně působí okolo 67 dobrovolníků v jedné organizaci.

Plány RDC Praha pro rok 2024 zahrnují pokračování v podpoře koordinátorů dobrovolníků neziskových organizací, realizace celorepublikové akce Dny dobrovolnictví 2024, konané v dubnu 2024, ocenění koordinátorů dobrovolníků za jejich usilovnou práci Maják 2024, realizaci akcí přispívajících k prohlubování vzájemné spolupráce mezi jednotlivými neziskovými organizacemi, spolupráce na tvorbě Konceptce rodinné politiky hl. m. Prahy 2025-2030 a podpora a propagace dobrovolnictví v Praze.

6.2 Statistika organizací sdružených v RDC

V organizacích sdružených v rámci RDC působí celkem 3016 dobrovolníků. Těm zajišťuje zázemí v 45 nestátních neziskových organizacích. V průměru je v každé dobrovolnické organizaci zapojeno 67 dobrovolníků.

Mezi největší dobrovolnické organizace působící v Praze patří Meta o.p.s. (334 dobrovolníků), ADRA, o.p.s. (250 dobrovolníků), INEX – Sdružení dobrovolných aktivit, z.s. (233 dobrovolníků) či Arcidiecézní charita Praha (201 dobrovolníků). Mezi velké organizace s činností širší než 150 dobrovolníků počítáme celkem 6 organizací.

Zdroj: vlastní zpracování

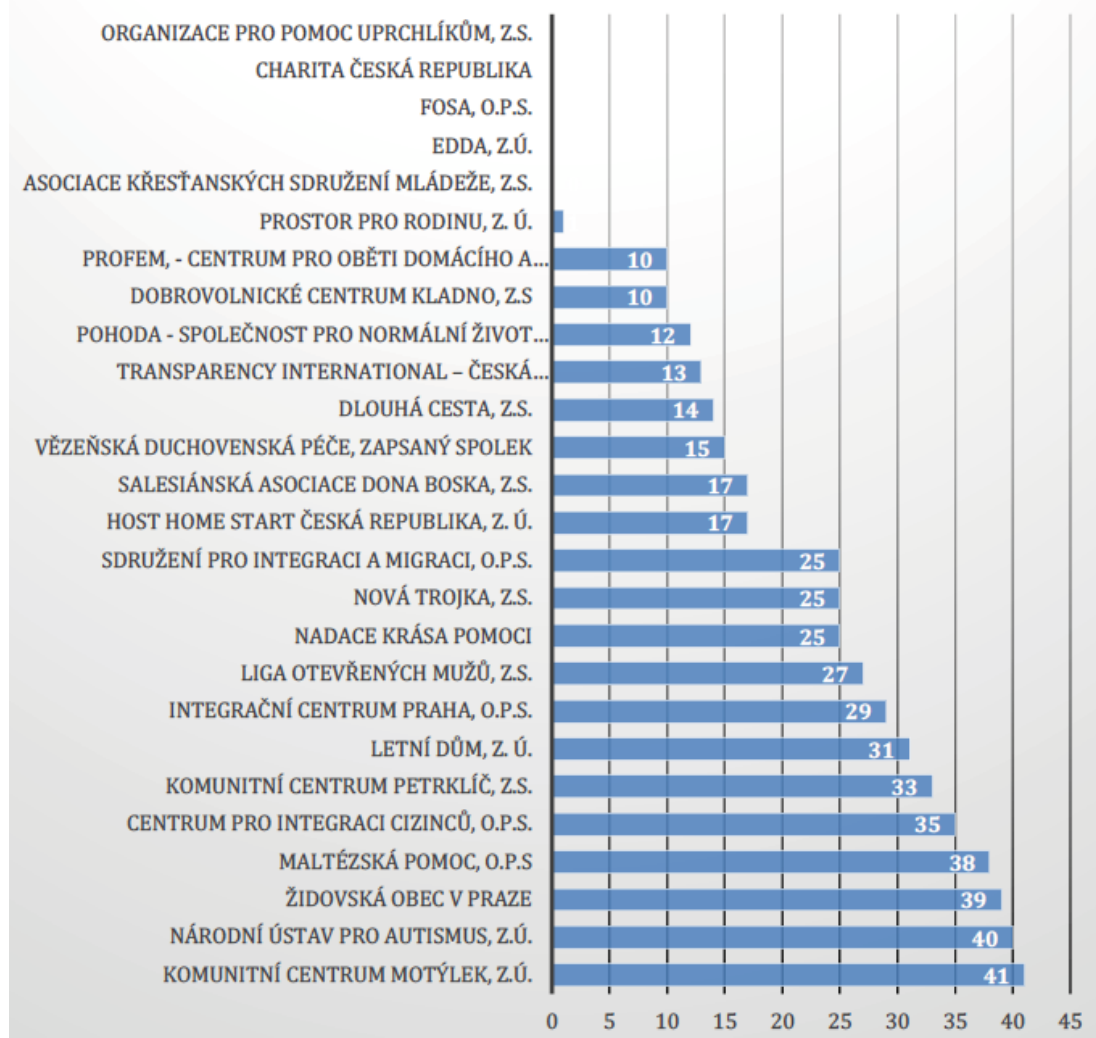
Za dobrovolnické organizace střední velikosti počítáme ty, které sdružují 50 až 150 dobrovolníků. Mezi takové organizace počítáme Okamžik, z.ú. (140 dobrovolníků), Letokruh, z.ú. (138 dobrovolníků), Mumraj, z.s. (132 dobrovolníků) či Diakonii ČCE (110 dobrovolníků). V této kategorii evidujeme celkem 13 organizací.

Zdroj: vlastní zpracování

V kategorii organizací do 50 dobrovolníků pak evidujeme 26 organizací. Patří mezi ně například Komunitní centrum Motýlek, z.ú. (41 dobrovolníků), Národní ústav pro autismus, z.ú. (40 dobrovolníků), Židovská obec v Praze (39 dobrovolníků) či Maltézská pomoc, o.p.s. (38 dobrovolníků).

Počet dobrovolníků - malé organizace do 50 dobrovolníků

Zdroj: vlastní zpracování

6.3 Akreditace dobrovolnických programů

Ministerstvo vnitra uděluje akreditace vysílajícím organizacím v oblasti dobrovolnické služby. Akreditace se udělují na základě zákona č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě), a mají čtyřletou platnost. Takto akreditované organizace mohou žádat o státní dotaci na činnosti vymezené zákonem o dobrovolnické službě.

Všechny celorepublikové akreditované programy do r. 2021 lze najít zde:
<https://www.mvcr.cz/clanek/seznam-akreditovanych-projektu.aspx>

Od r. 2021 jsou ke zhlédnutí zde: <https://dobrovolnictvi.net/akreditace/>

Výhody akreditovaných organizací:

- Akreditované organizace mohou žádat Ministerstvo vnitra o státní dotaci na pojištění dobrovolníků a na část nákladů spojených s evidencí dobrovolníků, přípravou a výkonem dobrovolnické služby.
- Organizace, ve kterých vykonávají činnost dobrovolníci vyslaní akreditovanou vysílající organizací podle zákona o dobrovolnické službě mohou uplatnit hodnotu činnosti těchto dobrovolníků v rámci vlastního podílu (dofinancování) na nákladech projektu, na které žádají o státní dotace u vybraných ústředních orgánů.
- Akreditované organizace mohou snáze vytvořit podmínky pro dobrovolnickou činnost nezaměstnaných evidovaných u úřadu práce.
- Akreditované organizace mohou snáze získávat dobrovolníky, kteří dávají přednost vyššímu stupni právní ochrany a předem stanoveným pravidlům.
Akreditace je určitou známkou kvality.

Výhody pro dobrovolníky v akreditované organizaci:

- Dobrovolník v akreditované organizaci má smluvně zaručené postavení, je pojištěn proti škodám na zdraví a na majetku.
- Dobrovolníkovi v případě, že jeho činnost přesáhne více než 20 hodin v kalendářním týdnu, může být státem hrazeno pojistné veřejného zdravotního pojištění po dobu výkonu služby, dále mu může organizace hradit důchodové pojištění stanovené z minimálního vyměřovacího základu.
- Dobrovolník má nárok na poskytnutí kvalitní přípravy k výkonu dobrovolnické činnosti.
- Dobrovolník má nárok na poskytnutí pracovních prostředků a ochranných pomůcek.
- Vysílající organizace může dobrovolníkovi hradit cestovní výdaje, ubytování, stravu.

6.4 Problémy, se kterými se potýkáme

Dle našeho šetření se jako velmi častý problém neziskových organizací, kterým RDC Praha poskytuje podporu, ukázalo finanční zabezpečení koordinátorů dobrovolníků. Organizace si většinou mohou dovolit pro koordinátora dobrovolníků vyčlenit jen velmi zkrácený úvazek (většinou 0,2-0,5 úv.) Práce koordinátora bývá ve skutečnosti násobně vyšší, než odpovídá úvazku. Bohužel v závislosti na této skutečnosti koordinátorům pak nezbývá čas na ostatní činnosti, které jsou pro rozvoj dobrovolnictví důležité, jako je např. propagace dobrovolnictví směrem k veřejnosti (besedy, přednášky na školách, ale i důležité motivační akce pro dobrovolníky...). Velmi častým problémem koordinátorů dobrovolníků, s nímž se potýkají při své práci, je nízká míra motivace dobrovolníků k supervizím. Na tento problém naše RDC zareagovalo poskytnutím odborného semináře Dobrovolník a supervize, který je určený právě koordinátorům a všem kdo s dobrovolníky pracují.

6.5 Koordinace dobrovolníků

Ukázka pracovní náplně koordinátora dobrovolníků

- Spolupracuje v rámci komunikace s PR na akvizici dobrovolníků
- Vede úvodní pohovor s uchazečem o dobrovolnickou činnost
- Vyplňuje s dobrovolníkem dokument Vstupní dotazník dobrovolníka, dává podněty k jeho aktualizaci
- Shromažďuje dokumentaci dobrovolníka nezbytnou pro dobrovolnickou činnost (RT, lékařské potvrzení) – dle specifika činnosti
- Zajišťuje administrativu a evidenci dobrovolníků včetně evidence dobrovolnických hodin
- Úzce spolupracuje při hledání vhodné přijímající organizace či fyzické osoby pro dobrovolníka
- Zajišťuje první kontakt v přijímající organizaci či u přijímající fyzické osoby
- Zajišťuje smluvní vztah s přijímající organizací
- Organizuje třístranné setkání Koordinátor – dobrovolník – přijímající organizace (přijímající fyzická osoba)
- Spolupracuje na vzdělávání dobrovolníků i organizací přijímajících dobrovolníky, připravuje podklady ke školení
- Dohlíží na dobrovolnickou činnost svěřeného dobrovolníka
- Monitoruje zpětnou vazbu přijímajících organizací
- Reaguje na podněty přicházející od dobrovolníků i přijímajících organizací
- Naplňuje pravidla systému následné péče o svěřené dobrovolníky – monitoring, vyhodnocení, motivace, supervize dobrovolníků
- Zodpovídá za přípravu podkladů k aktivitám, za průběžnou aktualizaci přehledu všech aktuálních aktivit, za jejich reporting v rámci pravidelného statusu aktivit
- Spravuje databázi dobrovolníků
- Podílí se na fundraisingu – shání pro své dobrovolníky drobné dárky jako poděkování
- Podílí se na projektech a na dalších akcích organizace

6.6 Dobrovolnictví seniorů a pro seniory v Letokruhu

Občanská angažovanost seniorů je vzhledem ke stárnutí naší populace nesmírně cenným nástrojem k udržení aktivní fyzické i psychické kondice seniora. Zapojení se do dobrovolnické činnosti je způsob, který může znatelně oddálit dobu, kdy senior začne být sám příjemcem péče, neboť dobrovolnictví mu udržuje tolik potřebný pocit užitečnosti a prospěšnosti, které mají znatelný vliv na fyzické zdraví seniorů.

Zároveň je třeba si uvědomit, že senioři jsou obrovským potenciálem v oblasti dobrovolnictví, který za správné podpory a koordinace nabízí společnosti rozmanitou sérii pomoci. Senioři disponují škálou lety nasbíraných zkušeností, dovedností a větším množstvím volného času. To vše jsou hodnoty, ze kterých může společnost prostřednictvím dobrovolnictví profitovat.

Letokruh dává příležitost seniorům zažívat pocity radosti, smysluplného vyplnění volného času, respektu okolí. Dává příležitost získat nové zkušenosti a najít nové přátele. Zásadní princip naší podpory seniorů v jejich aktivním stárnutí spočívá v tom, že senioři u nás nejsou pouhými konzumenty aktivit, ale jsou sami jejich hybateli. Senioři tak mají jedinečnou příležitost udržet si nejen pocit potřebnosti, ale také uchovat si sebevědomí a respekt.

Mezi nejčastější a nejoblíbenější aktivity seniorských dobrovolníků řadíme čtení pohádek dětem v dětských zařízeních, doučování dětí, pomoc jiným osamělým seniorům, pomoc lidem s mentálním postižením, pomoc v pobočkách městské knihovny, ve zvířecích útulcích, pomoc při ekologických aktivitách aj. Velmi oblíbené jsou i činnosti, které dávají seniorům příležitost podělit se s druhými o to, co znají, umějí, co je baví, a to prostřednictvím přednášek, workshopů a kurzů.

Pro cílovou skupinu seniorů je ale zásadní velmi individuální přístup, komunikace a celkové vedení k dobrovolnickým aktivitám. Zcela klíčovou roli zde hraje koordinátor dobrovolníků, který se věnuje jak samotným dobrovolníkům, tak i organizacím ve kterých dobrovolníci pomáhají. Vzhledem k naší cílové skupině seniorů klademe obrovský důraz na individuální přístup ke každému zájemci o dobrovolnictví. Je pro nás zásadní, aby se senioři u nás cítili dobře a bezpečně.

Proces zapojení seniorského dobrovolníka má několik kroků, může mít ovšem různou podobu i délku. Vše závisí na seniorovi, jeho tempu, které pro něj musí být komfortní.

Letokruh si zakládá na specifické péči o své dobrovolníky a s velkou starostlivostí pro ně chystá nejrůznější motivační akce, které jsou i formou poděkování za dobrovolnickou činnost. Za dobu pětileté existence Letokruhem prošlo 302 dobrovolníků, 218 v seniorském věku. Naši dobrovolníci darovali ve prospěch druhých téměř 10 tisíc dobrohodin. Přinesli radost cca 1500 pražským dětem a 685 seniorů už díky dobrovolníkům z Letokruhu není osamocených. V roce 2023 má Letokruh v evidenci 130 dlouhodobých dobrovolníků a více než 50 dobrovolníků krátkodobých.

6.7 Doporučení

Rozvoj dobrovolnictví na území hl. m. Prahy vyžaduje finanční podporu organizacím pracujícím s dobrovolníky; z tohoto důvodu je potřeba rozšířit dotační titul zaměřený na podporu dobrovolnictví. Současný dotační titul v rámci rodinné politiky ve svém opatření č. IV. umožňuje žádat o dotaci pouze v oblasti aktivizace dětí a rodin s dětmi. Jiné dobrovolnické činnosti, např. dobrovolnictví u seniorů, nemají bohužel na podporu nárok, neboť nespádají do zadání tohoto opatření. Za úvahu stojí i podpora dobrovolníků v seniorském věku.

7 Příklady dobré praxe ze Skautského institutu

Za Skautský institut zpracoval Ondřej Hrubeš – Kmotr, vedoucí tvůrčí skupiny Skautského institutu Troufni Sl.

7.1 Kontext: Skautský institut a vynořující se dospělost

Skautský institut (dále "SI") je organizace, která byla zřízena mateřskou organizací Junák – český skaut a v současné podobě funguje již 10 let. Ročně realizujeme 1500 vzdělávacích aktivit pro veřejnost, spolupracujeme s více než stovkou škol, zapojujeme nyní 4000 dětí do praktické péče o krajinu a životní prostředí, sdružujeme komunitu okolo 200 dobrovolníků, a především podporujeme mladé dospělé v tom, aby nebyli lhostejní k dění ve společnosti. V rámci naší činnosti provozujeme 3 veřejné prostory v Praze na Staroměstském náměstí, na Kampě a v Brně na Moravském náměstí. Od počátku konfliktu na Ukrajině jsme se zapojili i s naším dílem pomoci, zorganizovali jsme materiální sbírku, provozovali jsme 2 hotely a nyní již více než rok provozujeme komunitní centrum Svitlo v centru Prahy, kde každý týden proběhne okolo 30 programů (poradenství, jazykové kurzy, kroužky pro děti, přípravné kurzy apod.) a komunitních aktivit a které denně navštíví okolo 150 osob, zejména maminek s dětmi.

Jedním z velkých témat, kterým se zabýváme, je aktivní role mladých lidí ve veřejném prostoru. V roce 2019 jsme se prostřednictvím programu Active Citizens Fund zapojili do velké mezinárodní výzvy. Občanská aktivita a angažovanost mladých lidí byly tou dobou kriticky nízko: nezájem o veřejné dění jevílo na 57 % občanů ve věku 18–30 let. V posledních dvou letech oproti tomu zažíváme zvrát tohoto trendu o 15 %, kdy většina mladých lidí na pozitivní změně naopak aktivně participovat chce. Problémem a současně výzvou ovšem je mladé lidi u těchto aktivit udržet, snažit se podpořit jejich resilienci (odolnost) a nabídnout jim smysluplné společenství jakožto generaci nejvíce psychicky zatížené globálními krizemi posledních let. Současné výzkumy¹¹ poukazují na to, že největší výzvy, jež současná generace dospívajících dospělých čelí, se pohybují ve více psychologické a vztahové rovině. Inklinace ke stresu a úzkostem mladých lidí se vyšplhala z 30 % (2019, období před pandemií covid-19) na alarmujících 54 % a více než polovina vůbec nevěří v lepší budoucnost a vykazuje vysokou míru nedůvěry vůči systémovým řešením společenských výzev. 67 % se cítí přehlíženo a nedostatečně zapojeno do řešení těchto (a dalších aktuálních) výzev.

K řešení tohoto problému využíváme sociologickou perspektivu fenoménu vynořující se dospělosti, kdy se mladí lidé ve věku 18–30 let¹² necítí být dospělí, ačkoli tomu jejich biologický věk odpovídá. Zpravidla cítí palčivou potřebu se dále rozvíjet a hledat své místo ve světě, byť jsou už z pohledu státního zřízení považováni za plnoleté a plně odpovědné občany. Ukazuje se, že kromě odsouvání klíčových životních závazků zažívají dospívající dospělí i vysokou míru úzkosti a nejistoty (čemuž dostupné výzkumy i realita krizí odpovídá), jelikož v přemíře možností je stále obtížnější se zorientovat a učinit pevné rozhodnutí. Charakteristiky dospívající dospělosti lze zjednodušeně shrnout do 5 bodů: hledání vlastní identity, nestabilita, orientace na sebe, pocit přechodnosti (ani adolescence, ani dospělost) a neohrazené možnosti.

7.2 Proč, co a jak děláme

Vedle veřejnosti jsou tedy naší klíčovou cílovou skupinou právě mladí lidé ve věku vynořující se dospělosti. Věříme, že podpora aktivní role mladých a rozvíjení jejich potenciálu je přínosem pro celou společnost. Vytváříme pro ně tedy příležitosti pro seberealizaci a pomáháme jim převzít svůj díl odpovědnosti za vlastní život a zprostředkovat hmatatelnou občanskou zkušenost.

V současnosti s touto cílovou skupinou pracujeme skrze tyto dobrovolnické programy, do nichž je napříč v průběhu roku zapojeno cca 200 dobrovolníků:

Založ SI

V programu Založ SI mohou účastníci s naší pomocí založit vlastní fórum Skautského institutu. Jedná se o komunitní platformu, kterou ve svém městě založí parta mladých lidí za účelem společné organizace programů pro veřejnost. Těžištěm dramaturgie jsou především diskusní formáty, ale i různé workshopy či kulturní akce, které spolu tým fóra SI vymyslí a uspořádá.

Současný stav: 12 týmů, cca 120 dobrovolníků

Troufni SI

Program Troufni SI se zaměřuje na dospívající dospělé, kteří chtějí realizovat své nápady prospěšné jejich okolí, komunitě či veřejnému prostoru v tom nejširším slova smyslu. Cílem je oslovit primárně týmy o 2 či více lidech a během necelého roku jim poskytnout koordinační, konzultační a mentoringovou podporu tak, aby byly schopny svůj nápad uskutečnit, nebo alespoň vytvořit kvalitní projektový koncept, s jehož pomocí mohou pokračovat v práci na svém nápadu i po skončení programu.

Současný stav: 1 tým, cca 13 účastníků

---

¹² Tento věk se v současnosti překrývá s populárním a medializovaným označením „Generace Z“.

Dobro+druh

Jedná se o mentoringový buddy program, ve kterém propojujeme mladé středoškoláky*čky z Ukrajiny ve věku 15–17 let s partáky z Prahy ve věku 18–21 let. Dvojice se spolu schází jednou týdně po dobu 3–5 měsíců a hledá společná témata pro smysluplné trávení volného času, rozvoj a tvorbu přátelské vazby. V průběhu mentoringového cyklu také absolvují 2–3 společné akce, kde se mohou poznat a zasítovat s dalšími mladými lidmi z Ukrajiny i Čech. Vše se děje pod dohledem koordinátora, který s dvojicemi konzultuje průběh jejich schůzek (ale aktivně na nich samotných neparticipuje).

Současný stav: 1. cyklus 12 párů, cca 24 účastníků, 2. cyklus 16 párů, cca 32 účastníků

SI dobrovolník

Dobrovolníci se v SI zapojují do jednorázovějších i dlouhodobějších činností a projektů, přičemž nám svým darem volného času pomáhají maximalizovat dopad aktivit. Formativní charakter spočívá v tom, že dobrovolník si zvolí, která z dostupných nabídek ho svým tématem nejvíce zajímá, přičemž si v průběhu spolupráce znalosti a dovednosti související s tématem prohlubuje.

Dobrovolnictví v SI je vždy dopředu ohraničený prostor v čase i tématu, kde dochází k osobnímu růstu dobrovolníka podle jeho preferencí a posilování jeho pocitu sounáležitosti s SI. Hlavním principem je, aby byl tento vztah maximálně oboustranně prospěšný. V případě dobré spolupráce může jedinec tuto formu využívat opakovaně s ohledem na vlastní časové kapacity a aktuální témata SI, která s sebou nesou dobrovolnický potenciál.

Dobrovolníkem SI se může stát každý, kdo má chuť, energii a čas zapojit se do přípravy a realizace projektových aktivit či jiným způsobem podpořit činnost hlavního týmu. K dobrovolníkům přistupujeme jako k plnohodnotným členům týmu, o které je potřeba pečovat a dávat jim prostor poznávat prostředí a možnosti SI. Myslíme na to, aby jejich práce byla pestrá, zajímavá a měla smysl.

Současný stav: cca 20 účastníků v různých projektech

7.3 Naše kvalitativní zkušenost

Naši dosavadní zkušenost a dobrou praxi při práci s dobrovolníky ilustruji v 5 bodech:

Příležitost

Nabídky dobrovolnictví neinzertujeme primárně jako pomoc ale jako příležitost. Není to pouhá floskule, vycházíme při tom z potřeb naší cílové skupiny (viz vymořující se dospělost výše). Mladému člověku se v současnosti při dovršení 18 roku života otevírá svět takřka nekonečných možností. Obzory, jež si v tomto věku rozšiřujeme, jdou daleko za vlastní seberozvoj a ukazují nám i temné stránky světa zmítaného krizemi a směřujícího do v mnoha ohledech bezútesné budoucnosti.

Dobrovolnictví je pro nás podanou, nikoliv nataženou rukou. Prostřednictvím poutavé a rozmanité palety aktivit (co do typu činnosti i míry časového závazku) vysíláme směrem k mladé generaci zprávu, že s námi si mohou zkusit nové věci, poznat zajímavé lidi a hledat své místo ve světě a smysl v něm nějak aktivně participovat.

Komunikace

Při komunikaci s dobrovolníky důsledně ladíme způsoby a nástroje komunikace, a to hned na začátku spolupráce s ohledem na jejich potřeby a kapacity. Bez dobře zvolených a oboustranně přijatých komunikačních kanálů je v podstatě nemožné očekávat dobré výsledky. Nedoporučujeme počítat s tím, že to, co na začátku činnosti jednou řekneme či odprezentujeme (priority aktivity, pravidla, cíle...), bude automaticky platit po celý zbytek spolupráce. Proto investujeme čas do průběžné iterace a reflexe náplně a smyslu dobrovolnické práce, protože očekáváme, že se postoj dobrovolníka může v průběhu změnit (což není vždy špatně nebo chyba).

Růst

Dobrovolnická činnost je pro mladé lidi nejzajímavější tehdy, když se při ní mohou něco naučit, prozkoumat či se zlepšit v nějakých klíčových životních kompetencích. To neznamená tyto dimenze činnosti pouze nabídnout, ale aktivně se na ně (nejen!) na začátku spolupráce ptát a na jejím konci se věnovat jejich reflexi. Smysluplný růst ve věku dospívající dospělosti znamená i to, že má dobrovolník možnost se po ukončení jedné aktivity věnovat jiné, kterou organizace nabízí. Dobrovolnické pozice proto designujeme více projektově, a nikoliv jako trvalý závazek se zakončením „kdesi v budoucnosti“.

Dopad

Pokud v mladém dobrovolníkovi saturujeme pocit smyslu z vykonané práce, je velká pravděpodobnost, že s naší organizací bude propojen dlouhodobě. Pracovníci mají často dopad jejich činnosti hluboko zažitý, setkávají se s ním denně. V situaci, kdy mladý dobrovolník řeší školu, práci, koníčky a vztahy, může mu v hektickém plynutí času vyšší smysl a konkrétní dopad dobrovolnictví unikat, což pak vede ke ztrátě motivace a utlumení činnosti. Naše průběžné monitorování dopadu a jeho zasazování do celkového kontextu organizace je výhodné komunikovat i směrem k dobrovolníkům. Jedna z nálepek „Generace Z“ totiž mluví i o ztrátě naděje v lepší budoucnost a úzkostem z možnosti efektivní participace na lepším světě. Zviditelnění dopadu je zprávou dobrovolníkovi o tom, že to, čemu věnuje malou chvíli volného čas, má ve výsledku obrovský smysl.

Komunita

Během spolupráce s dobrovolníky je seznamujeme s širšími kontexty a činnostmi naší organizace. Zveme je na společné akce, dáváme jim otevřeně najevo, že nejsou nějakým „podvozkem“ organizace, ale její plnohodnotnou součástí. Skrze zkušenost i výzkumy máme totiž ověřené, že právě navázání na širší komunitu a tvorba sdílené identity je v této životní fázi a současném stavu společnosti stěžejní. Pomáhá nám to

si dobrovolníky udržet, ale především to pomáhá jim samotným. Někdy si v naší komunitě pak najdou zaměstnání, jindy se za námi dlouho vrací, i když už žádnou aktivní činnost pro organizaci neprovozují.

7.4 Co říkají výzkumy aneb „bílá místa“

Co mladí dobrovolníci chtějí, na co musíme myslet, když je chceme oslovit?

Podle výzkumu MVČR se k mladým lidem nabídka často ani nedostane, a když ano, tak vlastně nevědí, kde začít, nebo mají pocit, že na něco takového nemají čas. Při řešení této výzvy opět navazujeme na teorii vynořující se dospělosti a dobrou praxi nastíněnou v předchozí kapitole. Pokud mladým lidem předložíme dobrovolnictví jako příležitost s pomocí médií, jež využívají, nabídka se k nim dostane. Vyzdvihneme-li při formulaci nabídky rozměr růstu, dopadu a komunity, budou chtít začít a dají tomu v rámci svého časového harmonogramu prioritu. Koncept vynořující se dospělosti nám na druhé straně pomůže zarámovat dobrovolnický program jako zkušenost ukotvující identitu mladého člověka, což je v procesu této životní fáze klíčové. Současný tlak na individuální „tvoření vlastního osudu a smyslu“ je v období mládí pouze další z vnějších tlaků na jedince. Dobrovolnictví a jejich komunity mohou pomoci člověku se najít a stát se součástí většího společenství, což zpravidla podpoří nejen jejich růst, ale i resilienci.

Jak mladí lidé vnímají občanský aktivismus?

V posledních letech se ukazuje, že přestává platit „mantra“ nízkého zapojení mladých lidí do společnosti. Ochota věnovat se aktivismu je u mladých lidí vyšší, i když je to částečně generačně statusová věc, jež se týká spíše vzdělanějších mladých lidí. Aktivismus je sice zajímavá, samotná politika pro ně už ale tolik atraktivní není: podle 73 % z nich je politika zkorumpovaná (69 %), nebo se jedná o boj o moc (73 %). Pouze pro 35 % je politika potřebná. Také podle výzkumu ČRD M si 70 % mladých lidí myslí, že demokracie je nejlepší politický systém a volby nejsou ztráta času, ale 60 % zároveň nedůvěřuje současným politickým stranám a míní, že nemůže nic politicky ovlivnit (což je v souladu i se zjištěním Youth, speak up!, které hovoří o 65 % mladých v Česku, jež mají pocit, že nedokáží ovlivnit politická rozhodnutí, politice nerozumí a jejich názory nikdo nevyslechne). Občansky pozitivnější hodnoty se objevují u mladých lidí angažovaných v organizacích dětí a mládeže, tudíž je logické tyto organizace dále podporovat.

7.5 Doporučení

V současnosti jsme svědky historicky nejnižšího procentuálního podílu věkové skupiny 18–30 let v celkové české populaci: 12 %. Jedná se o pomyslné „dno“ více než 20 let trvajících demografického vývoje po roce 2000. V kontrastu s trendem a průměrem Evropské Unie nás nicméně v následujících 15 letech čeká pozoruhodný skok z 12 na

15 %¹³. Jak se (i ve světle analytických výseků v předchozí kapitole) může česká společnost vůči této demografické výzvě postavit?

- Podpořit projekty, umožňující zapojení mladých dobrovolníků (přidaná hodnota pro společnost) a kvalitativní práci na jejich rozvoji (přidaná hodnota pro mladé dobrovolníky, tj. ve výsledku též pro společnost).
- Podpořit kapacity organizací sbírat během spolupráce vlastní data a porovnávat je s volně dostupnými výzkumy za účelem kvalitnějších výstupů a lépe zacílených programů.
- Podpořit organizace v rozvoji komunitního principu dobrovolnictví za účelem posílení kapacit organizace a efektivnějšího oslovení dalších mladých dobrovolníků.
- Zkoumat dobrovolnictví jako „statusový“ a „vysokoprahový“ fenomén, který zapojuje v největší míře mladé lidi ze střední a vyšší (a vysokoškolské) společenské třídy a hledat cesty, jak tento trend zlomit.

---

¹³ Projekce obyvatelstva České republiky - 2023–2100. V absolutních číslech se jedná o nárůst zhruba o 213 000 mladých dospělých. Celkový populační trend je přitom v tomto období sestupný.

8 Možnosti financování dobrovolnictví

8.1 Přehled národních zdrojů

8.1.1 Ministerstvo vnitra ČR

O státní účelovou dotaci pro oblast dobrovolnické služby¹⁴ z rozpočtu Ministerstva vnitra ČR mohou žádat pouze organizace, které jsou držiteli platné akreditace k vysílání dobrovolníků udělené Ministerstvem vnitra ČR podle zákona č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě), ve znění pozdějších předpisů. Dotace se poskytuje na činnosti uvedené v § 11 zákona o dobrovolnické službě:

- na pojistné placené na základě pojistné smlouvy uzavřené vysílající organizací ve smyslu § 7 odst. 1,
- na část výdajů spojených s evidencí dobrovolníků, s jejich přípravou pro výkon dobrovolnické služby a se zajišťováním výkonu dobrovolnické služby,
- na pojistného na důchodové pojištění, placeného podle § 5 odst. 3 za dobrovolníka, a to ve výši pojistného stanoveného z minimálního vyměřovacího základu, pokud je dlouhodobá dobrovolnická služba vykonávána alespoň v rozsahu překračujícím v průměru 20 hodin v kalendářním týdnu.

Dotace se poskytuje vždy na jeden kalendářní rok.

Alokace dotačního řízení se pohybuje okolo 15 mil. korun.

8.1.2 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

O státní účelovou dotaci pro oblast dobrovolnické práce s dětmi a mládeží¹⁵ z rozpočtu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR mohou žádat pouze organizace, které jsou držiteli titulu „Uznaná NNO pro práci s dětmi a mládeží“, jsou střešními organizacemi nebo jsou organizacemi s nadregionální působností. Dotace se vztahuje na:

- provozní náklady,
- osobní náklady,
- materiální náklady.

Dotace se poskytuje vždy na jeden kalendářní rok.

Alokace dotačního řízení se pohybuje okolo 200 mil. korun.

---

¹¹ <https://www.mvcr.cz/clanek/dotace-na-akreditovane-projekty-642310.aspx>

¹⁵ <https://www.msmt.cz/mladez/podpora-nejstatnich-nejziskovych-organizaci-pro-rok-2024-v>

8.1.3 Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

O státní účelovou dotaci pro oblast dobrovolnictví v sociální oblasti z rozpočtu Ministerstva práce a sociálních věcí ČR mohou žádat organizace s nadregionální působností v následujících dotačních titulech:

- Dotační program na podporu veřejně účelných aktivit seniorských a proseniorských organizací s celostátní působností¹⁶
- Dotace na podporu rodiny pro nestátní neziskové organizace v dotačním řízení Rodina¹⁷

Alokace dotačních řízení se pohybuje okolo 200 mil. korun.

8.2 Srovnání napříč kraji

Od kolegů z osmi regionálních dobrovolnických center v republice jsme pro inspiraci získali informace o tom, jakou finanční podporu v rámci dotačních titulů pro dobrovolnictví poskytují jejich kraje.

8.2.1 Kraj Vysočina

V Kraji Vysočina je možné žádat přímo v dotačním programu Dobrovolnictví, který patří pod Sociální oblast a zdravotnictví. Alokovaná částka v tomto programu je 2,8 mil. korun. Cílem programu je podpora projektů v oblasti dobrovolnictví a neformální pomoci osobám závislým na pomoci jiné osoby v Kraji Vysočina. Dále je možné žádat i v dotačním programu Rodinná a seniorská politika. Cílem programu je podpora realizace rodinných a seniorských aktivit na obecní úrovni. Aktéry na obecní úrovni chceme tímto programem motivovat k realizaci opakujících se aktivit pro uvedené cílové skupiny. Dotační titul zahrnuje 2 podprogramy, ze kterých jeden je zaměřen na realizaci rodinných aktivit (Podprogram A – Mateřská a rodinná centra) a druhý na realizaci seniorských aktivit (Podprogram B – Seniorská politika obcí).

Alokovaná částka v tomto programu je 1,6 mil. korun.

8.2.2 Jihočeský kraj

Jihočeský kraj má podporu dobrovolnictví zasazenu do oblasti Rodinné politiky. Samostatná podpora dobrovolnictví zde není.

---

¹⁶ <https://www.mpsv.cz/web/cz/dotacni-program-na-podporu-seniorskych-organizaci>

¹⁷ [https://www.mpsv.cz/web/cz/dotace-na-podporu-rodiny-pro-nestatni-
-neziskoveorganizace-v-dotacnim-rizeni-rodina](https://www.mpsv.cz/web/cz/dotace-na-podporu-rodiny-pro-nestatni-neziskoveorganizace-v-dotacnim-rizeni-rodina)

8.2.3 Pardubický kraj

Pardubický kraj se věnuje podpoře dobrovolnictví v samostatném programu Podpora dobrovolnictví v Pardubickém kraji.

Pardubický kraj zajišťuje v souladu se zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, péči o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Program Podpora dobrovolnictví v Pardubickém kraji je zaměřen na činnosti, které zajišťují pomoc a podporu osobám za účelem jejich sociálního začlenění a dále působí jako prevence proti jejich sociálnímu vyloučení. Podporovanou aktivitou je dobrovolnictví a činnost dobrovolnických center.

Program je v souladu se Strategií rozvoje Pardubického kraje 2021–2027 (Oblast A.2.1 Dostupnost a kvalita sociálních služeb), s cílem vytvořit udržitelnou síť sociálních služeb, které jsou místně a časově dostupné, schopné zajistit podporu osobám s různou mírou potřebné péče a pomoci a poskytované přednostně v přirozeném prostředí těchto osob za využití běžně dostupných veřejných služeb, podpory blízkých osob a přirozeného sociálního prostředí, Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje na aktuální období, Konceptí rodinné politiky Pardubického kraje, Krajským plánem vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením.

Maximální výše dotace 300 tis. korun na jeden projekt.

8.2.4 Moravskoslezský kraj

Moravskoslezský kraj podporuje v rámci programu v oblasti sociální s názvem Program na podporu zdravého stárnutí v Moravskoslezském kraji.

Účelem dotačního programu je předcházení sociálnímu vyloučení a osamocení seniorů prostřednictvím podpory komunitního života, zvyšování kompetencí seniorů, prosenior-ských aktivit a dobrovolnictví.

Maximální výše dotace na jednu žádost je 100 tis. korun.

8.2.5 Karlovarský kraj

Karlovarský kraj podporuje dobrovolnictví v rámci odboru sociálních věcí v dotačním programu podpory dobrovolnictví na území Karlovarského kraje. Důvodem vyhlášení dotačního programu je podpora subjektů neziskového sektoru při realizaci dobrovolnických aktivit v souladu s dílčím cílem 5.2.6. Podpora dobrovolnictví Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Karlovarském kraji na období 2021–2023.

Maximální výše podpory na jednu žádost činí 150 tis. korun.

8.2.6 Ústecký kraj

Ústecký kraj má vypracovanou Strategii podpory dobrovolnictví. Na území kraje je k dispozici dvouletá podpora dobrovolnických center.

Alokace výzvy je 500 tis. korun v každém roce.

8.2.7 Jihomoravský kraj

Jihomoravský kraj podporuje dobrovolnictví v dotačním titulu v rámci oblasti sociální a rodinné politiky.

Maximální výše podpory činí 300 tis. korun na jeden projekt.

8.2.8 Zlínský kraj

Zlínský kraj má podporu akreditovaného dobrovolnictví řešenu v rámci oblasti Rozvojové programy a krizové řízení.

Maximální výše podpory na jeden projekt činí 80 tis. korun.

8.3 Zdroje na úrovni pražského magistrátu

8.3.1 Dobrovolnictví

Na úrovni pražského magistrátu neexistuje dotační titul, který by přímo podporoval dobrovolnictví jako takové – ať již v obecné rovině, v rovině akreditovaného dobrovolnictví nebo skrze podporu střešních organizací.

8.3.2 Rodinná politika

Jedním z grantových titulů je oblast podpory rodinné politiky¹⁸. V této oblasti je možné získat podporu na dobrovolnictví realizovaného pouze v úzké skupině činnosti aktivizace dětí a rodin s dětmi. Z grantu je možné hradit jak provozní, tak osobní či materiální náklady. Rozsah podpory je okolo 30 mil. korun ročně pro celou oblast.

---

¹⁸ https://socialni.praha.eu/jnp/cz/financovani_socialni_oblasti/granty_hmp/grantove_rizeni_pro_rok_2024/grantove_rizeni_mhmp_v_oblasti_rodinne_2024/vyhlaseni_programu_v_oblasti_rodinne_politiky_2024.html

8.3.3 Volný čas dětí a mládeže

Dalším z grantových titulů je oblast podpory volnočasových aktivit dětí a mládeže skrze dobrovolnické organizace¹⁹. Z grantu je možné hradit pouze materiální a zčásti provozní náklady. Osobní náklady nejsou uznatelným nákladem.

Rozsah podpory je okolo 40 mil. korun ročně pro celou oblast.

8.4 Doporučení

Jednoznačně doporučujeme vytvořit plán systémové finanční podpory oblasti dobrovolnictví v návaznosti na národní dotační tituly při zohlednění potřeb pražských dobrovolnických center. Inspirací může být dobrá praxe v jiných krajích, kde již obdobná podpora funguje.

---

¹⁹ https://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/finance/dotace_a_granty/mestske_granty/volny_cas_deti_a_mladeze/index.htm

9 Závěry a doporučení

V Praze v současné době působí až 68 000 dobrovolníků, z toho cca 17 000 dobrovolníků v organizacích RDMP a RDC. Zároveň v Praze působí přes 180 dobrovolnických organizací, které sdružujeme v rámci RDMP a RDC. Dle šetření MV ČR je potenciál dobrovolnictví dvojnásobný až trojnásobný oproti stávajícímu stavu.

To, co v současné době na území Prahy chybí, je koncepce podpory a rozvoje dobrovolnictví. Zároveň chybí finanční podpora a obecně informovanost veřejnosti.

Dobrovolníci působí v mnoha oblastech, umožňují flexibilní pomoc a šetří veřejné finance. Jde tedy o nástroj, do kterého se vyplatí investovat.

Doporučujeme ustavit Komisi Rady HMP pro oblast dobrovolnictví, jejímž úkolem by bylo koordinovat přípravu systémové podpory dobrovolnictví napříč gescemi.

Dále doporučujeme připravit krajskou koncepci dobrovolnictví v Praze tak, aby byla stanovena vize reagující na aktuální potřeby Prahy.

Pro další rozvoj dobrovolnictví je nutné dofinancovat oblasti, které nyní není možné financovat, a to formou dotačního řízení zaměřeného na dobrovolnictví jako takové.

Za úvahu stojí i využití víceletého modelu financování. Klíčovým prvkem v oblasti podpory dobrovolnictví je podporovat střešní organizace, které mohou podporovat dobrovolnická centra ve smyslu metodického vedení, informovanosti a provozu.

Zpráva o dobrovolnictví

na území hlavního města Prahy
za rok 2023